

Les 'amistats perilloses' entre funcionaris d'Eivissa i els Matutes

L'expansió empresarial dels Matutes a Eivissa continua sense aturador. L'últim episodi de la guerra per l'hegemonia sobre el negoci de la festa a l'illa ha estat la no renovació del contracte per part d'aquesta família als anteriors amos de la discoteca Space, un dels referents mundials del 'clubbing', després de 27 anys. Pepe Roselló, propietari i fundador, no gasta eufemismes. "El nou estandard és la música amb el luxe i la despesa desmesurada. Bombo i fum: Eivissa marca la decadència sense frens".

Per Quique Badia

EFE

Roselló va pronunciar aquesta sentència lapidària en una tau-la rodona de nom revelador: “Space: fi d’una època”. Comp-tava amb el suport del guru de la música electrònica, Carl Cox, que va assegurar que sense l’iniciador del projecte de la multipremiada discoteca “la situació estava fora del seu control”. I reblava: “I quedi clar que sóc molt diplomàtic amb aquestes paraules”. No és l’únic empresari de l’oci que ha mostrat discrepàncies amb el clan Matutes. Ricardo Urgell, fundador de la mítica Pachá, s’ha pronunciat diverses vegades en cercles privats contra la deriva que agafa l’oferta nocturna de l’Illa Blanca per la pressió dels Matutes i la densa xarxa clientelar que han creat al seu voltant. Una deriva que no desplaça tothom.

Juan José Ferrer, inspector en cap de seguretat ciutadana del Cos Nacional de Policia (CNP) eivissenc, es va beneficiar el 2016 de la venda dels emblemàtics cinemes Serra, els quals havia heretat anys abans. La ubicació d’aquest centre d’oci era immillorable: se situava al cotitzat passeig de la Vara de Rei, davant d’una de les joies de la corona de l’imperi Matutes: el Hard Rock Hotel. La compra era el resultat d’una operació a dos, entre els fons d’inversió KKH Capital Group i Pella Weinberg Real Estate. La iniciativa conjunta rebia el nom de KKH Property Investors, i es va crear l’any 2014 amb un capital de 200 milions d’euros de fons propis. Aquella era una aventura encapçalada per Eduard Alié, soci de Ryans la Marina S.L., propietat de Marc Rahola Matutes, nebot de l’ex-ministre d’Ex-

teriors durant el primer govern de José María Aznar i patriarca del clan familiar. L’amistat entre els Matutes i els Alié és bastant coneguda a l’illa.

Però no ha estat exempta de polèmica, la venda dels cinemes Serra.

Ball d’alcaldesses

Les negociacions de compra es remunten al 2013. KKH Property Investors, creada expressament per adquirir els cinemes, projectava la construcció d’un hotel de luxe a l’emplaçament, on aleshores també hi havia unes galeries amb tendes i restaurants d’alt *standing*. La transacció va quedar paralitzada pel fet que el passeig Vara de Rei i part de l’estructura de l’immoble eren considerats d’interès cultural i qualsevol obra nova que s’hi volgués fer havia d’estar subjec-

[Handwritten scribble]

--- PREGUNTADO para que diga si se realizó una inspección ocular técnico-policial por parte del Grupo de Policía Científica, en el lugar de los hechos, **RESPONDE** que lo desconoce.

--- PREGUNTADO para que diga si tras finalizar la citada diligencia y comprobar que se había recuperado más dinero que el inicialmente denunciado (7.185 euros más) algún funcionario se puso en contacto con algún responsable de "Fiesta Hotels y Resorts S.L." a fin de comunicarle que se había recuperado esta cantidad de dinero, **RESPONDE** que lo desconoce.

--- PREGUNTADO para que diga si en algún momento, durante el tiempo que ha durado la investigación, algún funcionario se puso en contacto con algún responsable de "Fiesta Hotels y Resorts S.L." a fin de hacerles partícipes de las cantidades de dinero que se iban recuperando, **RESPONDE** que al menos en una ocasión, en la recuperación de los 782.000 €, el Inspector Jefe Roger,

2

MINISTERIO DEL INTERIOR

DIRECCIÓN GENERAL DE LA POLICIA

CUERPO NACIONAL DE POLICIA
DIRECCIÓN ADJUNTA OPERATIVA
UNIDAD DE ASUNTOS INTERIORES
-GRUPO IV-

estando en el Grupo de la UDEV, y encontrándose también presente y otro contable de la empresa "Fiesta Hotels y Resorts S.L.", además de varios funcionarios pertenecientes al Grupo de la UDEV (los que firmaron el acta de entrega y otros que no aparecen en la misma, entre ellos el dicente) llamó desde un teléfono móvil a una persona, y al colgar, se dirigió al señor y le dijo que acababa de hablar con Abel, el cual estaba en un avión, para decirle, bromeando, que les hiciera socios de la empresa, porque le acababan de recuperar el dinero.

[Handwritten signature]

3

1. El grup empresarial Pachá, investigat pels agents de l'Agència Tributària en una operació antifrau, assegura que compleix la llei i que col·labora amb la investigació.
2. Extracte de l'informe d'Afers Interns de la policia espanyola que apunta a les irregularitats de l'aprehensió de la suma sostreta als Matutes.
3. Juan José Ferrer, baix a la dreta, posa amb part dels diners recuperats. També hi ha Roger Sales, dalt a la dreta i amb bigoti, amb agents de la Unitat de Delinqüència Especialitzada i Violència (UDEV).

ta a uns determinats preceptes estètics. A més, l'avantprojecte no complia amb la dotació mínima d'aparcaments exigida pel Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) de 2009. La proposta d'Alié va ser revisada diverses vegades pels equips de govern de la vila quan estaven sota la direcció de les populars Marienna Sánchez-Jáuregui, primer; i Pilar Marí, després.

Però Sánchez-Jáuregui va caure amb una moció de censura impulsada pels seus propis companys de militància el juliol de 2013, quan va acabar esquitxada per haver concedit ajudes irregulars a un mitjà de comunicació afí, Prensas Pitiusas. Entre els militants del PP que li van exigir la dimissió hi havia Rai Prats, també nebot d'Abel Matutes. L'activitat empresarial del clan era àmpliament di-

fosa des de les capçaleres del grup a l'ull de l'huracà de la política local.

Pilar Marí, substituïda de Sánchez-Jáuregui, va caure només un any després, víctima del mateix grup de comunicació. En aquesta ocasió, *El Periódico de Ibiza*, editat també per Prensas Pitiusas, va difondre uns *whatsapp*s on Marí atacava el partit i els seus líders balears.

A Pilar Marí no la va salvar el fet d'haver treballat com a administrativa per al patriarca dels Matutes fins al 2008, d'acord amb ex-empleats de l'hòlding de l'influent ex-ministre als quals EL TEMPS ha tingut accés. Va ser substituïda per Virginia Marí, la tercera alcaldessa que exercí el càrrec en una sola legislatura. Al cap de dos mesos, i ja sota l'equip encapçalat per Virginia, els tècnics de l'Ajuntament marcaven una sèrie

2

de prescripcions als promotors del projecte dels cinemes Serra. Només quedava un escull: una sentència del Tribunal Suprem (TS) que va anul·lar, el febrer de 2015, el PGOU de 2009 per un defecte de forma, motiu pel qual el pla de 1987 va tornar a ser vigent. L'acord consistorial posterior al dictamen només atorgava llicències a parcel·les i solars que tinguessin els mateixos usos en els plans de 1987 i l'actual.

A principis del 2015, mesos abans de les eleccions municipals en què el PP perdria la majoria, les negociacions entre KKH Property Investors i Juan José Ferrer anaven a bon port, així com l'avenç de la concessió de llicència, malgrat que la seva suspensió s'allargaria un temps per la resolució del TS. A principis de 2016, el Butlletí Oficial del Registre Mercantil de les Illes Balears oficialitzava l'extinció de l'empresa que gestionava els cinemes Serra i les seves galeries, a nom de Juan José Ferrer, a qui els afers consistorials eivissencs no li eren aliens des que havia exercit com a director tècnic de la Policia Local sota el mandat de la socialista Lourdes Costa. La compra es va efectuar un cop s'havien vençut totes les resistències.

Funcionaris a sou de Matutes

L'ex-alcaldessa Pilar Marí no ha estat l'única funcionària que ha treballat per a Matutes. N'hi ha d'altres que ho han fet, fins i tot, quan la llei no ho permetia. Un sonat robatori la nit del 25 d'octubre de 2013 a la seu del Grupo Empresas Matutes (GEM), a 150 metres dels cinemes Serra, va deixar al descobert que l'hòlding havia contractat de manera irregular l'agent del CNP i antic escorta de l'ex-ministre, Rafael Rodríguez, per dur a terme tasques de seguretat privada per a les seves companyies. La constatació per l'Audiència Nacional que Rodríguez treballava per als Matutes mentre feia de policia va acabar amb la seva expulsió del cos.

No és un cas aïllat pel que fa a la relació entre la policia espanyola d'Eivissa i Empresas Matutes. EL TEMPS ha constatat, com a mínim, que un altre agent de la comissaria eivissenca del CNP va treballar per a un dels múltiples negocis del clan a l'illa mentre gaudia d'una excèdencia.

Un informe de la divisió d'Afers Interns del cos va apuntar tota una sèrie →

→ d'irregularitats en la investigació que esquitxaven, entre altres, Juan José Ferrer, aleshores propietari dels cinemes Serra i en plena negociació per la venda d'aquests al soci del nebot d'Abel Matutes, Eduard Alié.

La nit de l'1 de novembre, dies després del robatori a la seu de l'hòlding, José Joaquín Fernández, també agent del CNP, va rebre una trucada de Ferrer, que el citava en un punt de la carretera de Sant Llorenç. L'inspector en cap de seguretat ciutadana volia comptar amb la seva ajuda per trobar part dels diners que Rafael Rodríguez havia robat a Matutes, per ser veí de la zona i conèixer millor el terreny. Al punt de reunió Juan José Ferrer estava en companyia de Roger Sales, fins al passat gener director insular de l'Administració General de l'Estat d'Eivissa i Formentera, i aleshores inspector en cap de la policia espanyola. A Fernández el va estranyar la presència del beneficiari de la venda dels cinemes Serra, ja que aquell afer no formava part de la seva àrea.

Tal com va deixar palès l'informe d'Afers Interns, Sales i Ferrer van recuperar part dels diners de la sostracció enterrats sense agents de la policia científica ni cap representant dels jutjats presents. Tampoc hi havia Rafael Rodríguez ni la seva advocada, tal com estableix la llei, que aleshores ja havia confessat la seva participació en el crim atesa l'evidència de les proves aportades.

Els inspectors en cap del CNP que van citar Fernández pretenien retornar aquesta primera suma a GEM, i així ho van fer, sense comprovar si els Matutes eren els seus amos legítims. Segons aquest mateix document i altres testimonis, durant el procés d'aprehensió de la xifra denunciada es van donar diverses trucades en to amigable entre els investigadors i Abel Matutes, distingit a l'illa per ser "Don Abel".

En la declaració dels agents interrogats per la divisió d'autocontrol policial del CNP consta que Roger Sales, la dona del qual feia de procuradora de la companyia del GEM afectada pel robatori durant la instrucció del cas, va arribar a fer broma amb un responsable del grup dient que Abel Matutes els hauria "de fer socis". En aquestes mateixes declaracions s'apunta que va ser Sales qui va ordenar que els diners es retornessin sense

passar per la tutela judicial que estableix la llei.

A mesura que avançava la recerca, la xifra denunciada es va incrementar des dels primers 187.000 euros denunciats en un principi fins a 2,7 milions d'euros, passant també per 995.000. Les contradiccions esmentades no van motivar cap investigació per constatar que aquests diners estiguessin al dia de les seves obligacions fiscals. Com a mínim, en aquell moment no ho estaven.

Bona part dels indicis que suggereixen actuacions irregulars d'una part de la comissaria del CNP eivissenca sorgeixen quan José Joaquín Fernández, segons ell mateix, es nega a signar una acta en la qual es referencien unes circumstàncies de confiscació dels diners "que no es corresponien amb la realitat". Va ser aleshores, sempre segons el testimo-

ni de Fernández, quan Juan José Ferrer el va amenaçar d'implicar-lo a ell i la seva família si no hi col·laborava. El van denunciar com a coautor.

Això va desencadenar un infern per a José Joaquín Fernández, que va culminar amb l'assalt de dos sicaris disfressats de Guàrdia Civil que volien apropiarse dels diners robats als Matutes que encara no s'havien trobat. Molts mitjans eivissencs no van respectar la seva presumpció d'innocència i el seu domicili es va mostrar a les tribunes periodístiques locals. Tot i així, al cap de quatre anys, i a falta de la resolució definitiva, s'acumulen els autos exculpatoris a favor de Fernández i ni les gravacions de les càmeres de seguretat ni l'ADN el situen a l'escena del robatori.

Un mes després que el mitjà digital VICE News publicqués a finals de 2016 un

UN EMPRESARI BEN RELACIONAT. Abel Matutes (Eivissa, 1941) domina gran part el sector hotelier i de la festa a l'illa d'Eivissa. Com a polític, va ser batlle d'Eivissa a finals del franquisme, senador en les primeres eleccions democràtiques espanyoles, diputat al Congrés i ministre d'Afers Exteriors durant la primera legislatura d'Aznar, entre 1996 i 2000.

En seu judicial, l'empresa auditora Deloitte va insistir que el fet que els diners estiguessin en caixes fortes no suposa, en si mateix, un delictes fiscal o comptable, ja que l'obligatorietat de declarar és quan acaba el període anual fiscal. La suma retornada no es va regularitzar fins un mes després del robatori. I el pèrit de la companyia va assegurar haver tingut accés a registres d'entrades i sortides, malgrat que Abel Matutes havia afirmat abans que es tractava "d'una caixa de dipòsits sobre la qual no hi havia apunts comptables d'entrades i sortides, i que no en sabien la quantitat, perquè era la recaptació del tancament de 20 hotels".

L'advocat de José Joaquín Fernández va demanar que els registres aportats per Deloitte es justifiquessin amb aclariments de procedència, apunts o comprovants de pagament amb targeta. Fins avui, cap d'aquests requeriments no ha estat satisfet. Fernández sosté que el que volien els agents era evitar que la suma recuperada passés per la tutela judicial exigida i evitar, així, que s'investigués un possible frau.

El novembre de 2013, en plenes indagacions sobre el robatori, Abel Matutes va donar un 10% dels 995.000 euros recuperats a l'Associació d'Orfes del Cos Nacional de Policia. Si es confirmava la voluntat de defraudar la Hisenda espanyola, no seriem davant d'un cas aïllat, ni a l'illa ni al sector. El juliol passat l'Agència Tributària va anunciar una macrooperació contra 87 locals i 110 societats propietàries de discoteques i *pubs* en 11 comunitats autònomes. És l'Operació Chopin, la més gran d'aquesta mena a l'Estat espanyol. Una recerca prèvia havia detectat un volum de cobrament amb targetes anormalment alt en un sector, deia el comunicat, "on prima el pagament en efectiu". L'anàlisi de l'aforament dels locals i el preu de les entrades va posar els agents sobre la pista del frau.

A Eivissa, l'operació va aterrar per segon cop a mitjan setembre, a les acaballes de la temporada estival. Va ser el

torn de la ja esmentada Pachá, i de l'hotel club Ushuaïa, el qual és propietat dels Matutes. Space, encara a les mans de Pepe Roselló i molt a prop de l'hotel-discoteca, havia patit l'operació el mes de juliol. Per ara, la Hisenda estatal no s'ha pronunciat sobre els resultats de la segona fase de Chopin, però sí que es pot afirmar que en la intervenció eivissenca es van solapar competències.

Tot i que els escorcolls de juliol i setembre van ser sostinguts pels agents de l'Agència Tributària, els encarregats de brindar cobertura i suport operatiu a la inspecció a Ushuaïa per part d'Hisenda van ser efectius del CNP. Concretament, de l'àrea dirigida per Juan José Ferrer. El

ELS CASOS DE FRAU FISCAL EN EL SECTOR DE LA FESTA SÓN BEN COMUNS A L'ESTAT ESPANYOL

terme municipal de Platja d'en Bossa, per ser un entorn no urbà, correspon a la Guàrdia Civil. L'escorcoll a Space de juliol, però, també el va efectuar la policia espanyola.

Mentre l'operació estava en curs, Empresas Matutes va emetre un comunicat en què assegurava que la inspecció es trobava dins de la normalitat en una operació d'aquestes característiques, i continuava: "Mai, en els 40 anys de vida d'aquesta companyia, no hem estat objecte d'un expedient de frau fiscal per part de les autoritats competents".

A finals de 2016, Juan José Ferrer bria una creu al mèrit policial amb distintiu blanc. El cap de seguretat ciutadana del CNP eivissenc ha declinat fer declaracions a EL TEMPS mentre el procés contra José Joaquín Fernández continuï en curs. •

reportatge sobre l'estat del procés derivat del robatori a Matutes, es va jubilar Roger Sales del CNP i va haver de deixar el càrrec com a director insular de l'Administració General de l'Estat d'Eivissa i Formentera. Podria haver ostentat cinc anys més la plaça, i el fet que no hi hagués cap relleu anunciat fa pensar que va ser una decisió precipitada. La jubilació va arribar poc després que el quart comissari en tres anys assumís el comandament del CNP eivissenc.

Qüestió de calés

Els processos oberts pel robatori, inclosos els que es deriven de l'acusació contra José Joaquín Fernández, han permès que es pogués fer una mica de llum sobre el cas i els vincles entre policies i altres funcionaris amb la família del patriarca, Abel Matutes.